

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

L E G E

pentru modificarea unor acte normative (Codului fiscal nr.1163/1997 și Legii nr.1417/1997 pentru punerea în aplicare a Titlului III al Codului fiscal)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege transpune parțial (transpune art.38, 39, 44, 59 (h), 143 (1) lit. (b), 183, 195, 199a (1) lit. (e), 207, 226 (11a) din Directiva 2006/112/CE a Consiliului privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată, CELEX: 32006L0112, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 347 din 11 decembrie 2006, așa cum a fost modificat ultima dată prin Directiva (UE) 2022/890 a Consiliului din 3 iunie 2022.

Art. I – Codul fiscal nr.1163/1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Se completează cu clauza de armonizare, cu următorul cuprins:

„Prezentul Cod:

- transpune parțial (transpune art.38, 39, 44, 59 (h), 143 (1) lit. (b), 183, 195, 199a (1) lit. (e), 207, 226 (11a) din Directiva 2006/112/CE a Consiliului privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată, CELEX: 32006L0112, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 347 din 11 decembrie 2006, așa cum a fost modificat ultima dată prin Directiva (UE) 2022/890 a Consiliului din 3 iunie 2022.”

2. Articolul 93 se completează cu punctele 1¹⁾ și 1²⁾ cu următorul cuprins:

„1¹⁾ *TVA colectat* reprezintă suma TVA aferentă livrărilor de mărfuri și/sau prestărilor de servicii impozabile efectuate sau care urmează a fi efectuate de subiectul impozabil înregistrat ca plătitor de TVA, precum și TVA aferentă operațiunilor pentru care subiectul impozabil este obligat la plata TVA;

1²⁾ *TVA deductibil* reprezintă suma TVA datorată sau achitată de către subiectul impozabil înregistrat ca plătitor de TVA, pentru procurările efectuate sau care urmează a fi efectuate.”

3. La articolul 96 litera b) a patra liniuță va avea următorul cuprins:

„8% – la livrarea pe teritoriul Republicii Moldova a gazelor naturale, precum și la importul în recipiente și/sau livrarea gazelor lichefiate de la poziția tarifară 2711, la serviciile de transport și de distribuție a gazelor naturale.”.

4. Articolul 101 se completează cu alineatele (1¹), (1²) și (5¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Subiecții impozabili înregistrați în calitate de plătitori ai TVA în conformitate cu art.112 care procură gaze naturale prin intermediul rețelelor de gaze naturale, energie electrică, energie termică ori energia utilizată pentru răcire prin intermediul rețelelor termice sau de răcire de la un vânzător care nu are sediul, domiciliul sau reședința obișnuită în Republica Moldova, vor înscrie la data primirii facturii/invoice-ului sau alt document primar, suma TVA aferentă acestor mărfuri în declarația privind TVA prevăzută la art.115 alin.(1), atât ca TVA colectat, cât și ca TVA deductibil la cotele TVA conform art.96. În cazul în care mărfurile respective vor fi plasate ulterior în liberă circulație (import), , subiecții impozabili, nu vor mai înscrie importul respectiv în declarația privind TVA”.

„(1²) Subiecții impozabili înregistrați în calitate de plătitori ai TVA în conformitate cu art.112 care sunt beneficiarii serviciilor de acces la rețele de gaze naturale, la rețelele electrice ori la rețelele termice sau la rețelele de răcire, transportul și distribuția prin intermediul rețelelor respective, precum și alte prestări de servicii legate direct de acestea și cele constând în rezervare de capacitate de producere a energiei electrice când prestatorul nu are sediul, domiciliul sau reședința obișnuită în Republica Moldova, vor înscrie suma TVA aferentă acestor servicii în declarația privind TVA prevăzută la art.115 alin.(1), atât ca TVA colectat, cât și ca TVA deductibil la cotele TVA conform art.96.

Subiecții impozabili care nu sunt înregistrați în calitate de plătitori ai TVA în conformitate cu art.112 și care sunt beneficiarii serviciilor menționate la prezentul alineat sunt obligați să declare și să achite la buget TVA pentru serviciile respective conform art.115.”

„(5¹) Dacă depășirea sumei TVA la valorile materiale, serviciile procurate se datorează faptului că subiectul impozabil a aplicat măsurile de simplificare prevăzute la articolul 101⁷ acesta are dreptul la restituirea sumei achitate cu care a fost depășită TVA la valorile materiale, serviciile procurate și/sau la stingerea sumelor din contul restituirii impozitelor, în conformitate cu prevederile prezentului articol, în limitele cotei-standard a TVA, stabilite la art.96 lit.a), sau cotei reduse a TVA, stabilite la art.96 lit.b), înmulțite cu valoarea livrării, pentru care se aplică măsurile de simplificare prevăzute la articolul 101⁷. Restituirea TVA se efectuează în modul stabilit de Guvern, într-un termen care nu depășește 45 de zile, iar în cazul contribuabililor care au depus dezacord împotriva actului de control – într-un termen ce nu va depăși 60 de zile de la data depunerii cererii de restituire.”.

5. Se completează cu articolul 101⁷ cu următorul cuprins:

„**Articolul 101⁷**. Taxarea inversă aplicabilă livrărilor anumitor produse energetice

(1) Prevederile prezentului articol se aplică livrărilor de energie electrică și gaze naturale prevăzute pentru tranzacțiile desfășurate între subiecții înregistrați ca plătitori de TVA, atunci când cumpărătorul are statut de comerciant conform prevederilor alin. (3).

(2) În cazul taxării inverse nu se efectuează nicio plată de TVA între vânzător și comerciant pentru mărfurile menționate la alineatul (3). Vânzătorul are obligația să înscrie pe factura fiscală mențiunea „taxare inversă”, fără a înscrie suma TVA aferentă acestor livrări. Suma TVA aferentă acestor mărfuri, fiind calculată de comerciant și înregistrată atât ca TVA colectat, cât și ca TVA deductibil în declarația de TVA prevăzută la art.115 alin.(1).

(3) Operațiunile pentru care se aplică mecanismul de taxare inversă sunt:

1) livrarea de energie electrică către un comerciant care are sediul, domiciliul sau reședința obișnuită în Republica Moldova. În sensul prezentului articol, comerciantul reprezintă operatorul pieței de energie electrică, precum și cumpărătorul de energie electrică care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

a) deține o licență valabilă de trading sau de furnizare a energiei electrice, eliberată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, în conformitate cu Legea nr.107/2016 cu privire la energia electrică.

b) activitate principală în ceea ce privește cumpărările de energie electrică, constă în revânzarea acesteia și al cărui consum propriu de energie electrică este neglijabil. Prin consum propriu neglijabil de energie electrică se înțelege un consum de maximum 1% din cantitatea procurată.

2) livrarea de gaze naturale către un comerciant care are sediul, domiciliul sau reședința obișnuită în Republica Moldova. În sensul prezentului articol, comerciantul reprezintă cumpărătorul de gaze naturale care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

a) deține o licență pentru furnizarea gazelor naturale sau pentru tradingul de gaze naturale, eliberată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, sau este operatorul platformei de tranzacționare aprobat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică și în conformitate cu Legea nr.108/2016 cu privire la gazele naturale.

b) activitate principală în ceea ce privește cumpărările de gaze naturale, constă în revânzarea acestora și al cărui consum propriu de gaze naturale este neglijabil. Prin consum propriu neglijabil de gaze naturale se înțelege un consum de maximum 1% din volumul procurat.

(4) Comercianții prevăzuți la alin.(3) depun la Serviciul Fiscal de Stat o declarație pe propria răspundere, din care să rezulte că acesta îndeplinește condiția prevăzută la alin.(3) pct.1) lit.b) și, respectiv pct.2) lit.b), în perioada ianuarie-noiembrie a anului de gestiune având un consum propriu de maximum 1% din cantitatea/volumul mărfurilor procurate. Modalitatea și condițiile de depunere a declarației se efectuează conform modului stabilit de Ministerul Finanțelor.

(5) În cazul neaplicării taxării inverse, respectiv în situația în care vânzătorul emite o factură fiscală cu suma TVA pentru operațiunile prevăzute la alineatul (3) și nu înscrie mențiunea „taxare inversă” în respectiva factură fiscală, iar comerciantul a dedus suma TVA înscrisă în factura fiscală, acesta își pierde dreptul de deducere pentru achiziția respectivă. Vânzătorul, la solicitarea cumpărătorului, va emite facturi fiscale

corectate, în vederea aplicării taxării inverse, respectiv a regularizării taxei pe valoarea adăugată și restituirii acesteia către cumpărător pentru livrările efectuate.

(6) În cazul în care comerciantul nu îndeplinea condițiile prevăzute la alin.(3), iar vânzătorul a emis factura fiscală pe care a înscris mențiunea „taxare inversă”, acesta va anula factura fiscală respectivă și va emite o nouă factură fiscală pe care va înscrie TVA aferentă livrării efectuate.”

6. La articolul 103 alineatul (1) punctul 18) se abrogă.

7. La articolul 104 se completează cu litera b¹) cu următorul cuprins:

„b¹) importul de gaze naturale prin intermediul rețelilor de gaze naturale ori importul de gaze naturale introduse de pe o navă care transportă gaze lichefiate într-o rețea de gaze naturale, importul de energie electrică, importul de energie termică ori energie utilizată pentru răcire prin intermediul rețelilor termice sau de răcire;”

8. Articolul 110:

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) În cazul livrării de gaze naturale prin intermediul rețelilor de gaze naturale situate pe teritoriul Republicii Moldova sau prin orice rețea conectată la aceasta, al livrării de energie electrică ori al livrării de energie termică sau a energiei utilizate pentru răcire prin intermediul rețelilor termice, al rețelilor de răcire către un comerciant subiect impozabil, locul livrării se consideră a fi locul în care acel comerciant subiect impozabil își are sediul pentru care se livrează mărfurile ori, în absența unui astfel de sediu, locul în care acesta are domiciliul stabil sau reședința sa obișnuită. Comerciantul subiect impozabil reprezintă subiectul impozabil a cărui activitate principală, în ceea ce privește cumpărările de gaze naturale, de energie electrică, de energie termică sau de energie utilizată pentru răcire, o reprezintă revânzarea mărfurilor respective și al cărui consum propriu de astfel de mărfuri este neglijabil”;

se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) În cazul livrării de gaze naturale prin intermediul rețelilor de gaze naturale situate pe teritoriul Republicii Moldova, sau prin orice rețea conectată la aceasta, al livrării de energie electrică ori al livrării de energie termică sau a energiei utilizate pentru răcire prin intermediul rețelilor termice, al rețelilor de răcire, în situația în care unei astfel de livrări nu i se aplică alineatul (4), locul livrării reprezintă locul în care cumpărătorul utilizează și consumă efectiv mărfurile. Atunci când cumpărătorul nu consumă efectiv gazele naturale, energia electrică, energia termică sau energia utilizată pentru răcire ori le consumă doar parțial, se consideră că mărfurile în cauză neconsumate au fost utilizate și consumate în locul în care cumpărătorul își are sediul pentru care se livrează bunurile respective. În absența unui astfel de sediu, se consideră că acesta a utilizat și a consumat mărfurile respective în locul în care își are domiciliul sau reședința obișnuită.”;

9. La articolul 111, alineatul (1) se completează cu litera g) cu următorul cuprins:

„g) locul unde beneficiarul este stabilit, în cazul serviciilor constând în acordarea accesului la rețele de gaze naturale, la rețelele electrice ori la rețelele termice sau la rețelele de răcire, transportul și distribuția prin intermediul rețelelor respective, precum și alte prestări de servicii legate direct de acestea și în cazul serviciilor constând în rezervare de capacitate de producere a energiei electrice;”

10. Articolul 112 se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:

(4¹) Subiectul care desfășoară activitate de întreprinzător în Republica Moldova și care este beneficiarul mărfurilor, conform art. 110 alin. (4) și (5), este obligat să se înregistreze ca plătitor al TVA înainte de a efectua procurările respective.”

11. Articolul 115 se completează cu alineatul (1³) cu următorul cuprins:

„(1³) Fiecare subiect impozabil care nu este înregistrat contribuabil al TVA care procură mărfuri menționate la art. 101 alineatul (1¹), este obligat să prezinte declarația privind TVA pentru fiecare perioadă fiscală în care au avut loc procurările respective.

12. La articolul 117, alineatul (2), punctul 7) se completează cu litera g) cu următorul cuprins:

13. „g) În cazul în care se aplică mecanismul de taxare inversă, mențiunea „taxare inversă”;

14. La articolul 117¹ alineatul (2³) se abrogă.

Art. II. Articolul 4 din Legea nr.1417/1997 pentru punerea în aplicare a Titlului III al Codului fiscal (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatele (20⁹) și (20¹⁰) cu următorul cuprins:

„(20⁹) Comerciantului de gaze naturale în sensul art.101⁷ din Codul fiscal nr.1163/1997, care pentru perioada fiscală decembrie 2025, înregistrează TVA spre deducere în perioada ulterioară mai mult de 10 milioane de lei, are dreptul de a solicita restituirea acesteia eşalonat în mărime de maxim 25% din suma TVA dedusă pentru perioada fiscală decembrie 2025, conform prevederilor Codului fiscal nr. 1163/1997.

Restituirea TVA se efectuează în modul stabilit de Guvern.

(20¹⁰) Prevederile art.93 pct.22) și pct.23), art.101 alin.(1¹), alin.(1²) alin.(5¹), art.(101⁷) din Codul fiscal și art.4 alin.(20⁹) se aplică exclusiv operațiunilor în raport cu care se aplică taxarea inversă la livrarea anumitor produse energetice, precum și în raport cu operațiunile de procurare/vânzare a energiei electrice de echilibrare.

Art. III. – Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2026;

(2) Guvernul și Ministerul Finanțelor, până la intrarea în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta.

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Codului fiscal nr.1163/1997 și a Legii nr.1417/1997 pentru punerea în aplicare a Titlului III al Codului fiscal)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de lege a fost elaborat de către Ministerul Finanțelor de comun cu Ministerul Energiei, companiile din sectorul energetic, precum și cu suportul Secretariatului Comunității Energetice în cadrul proiectului EU4Energy.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

La 23 iunie 2022, Consiliul European a recunoscut perspectiva europeană a Republicii Moldova și a decis să-i acorde statutul de țară candidată pentru aderare la Uniunea Europeană, fapt ce determină accelerarea proceselor de armonizare aprofundată a legislației naționale, inclusiv cele ce se referă la sectorul energetic și cele în domeniul fiscal.

Astfel, prin modificările operate la Legea cu privire la energia electrică nr.107/2016 și Legea nr.108/2016 cu privire la gazele naturale, Republica Moldova a transpus parțial următoarele acte normative ale Uniunii Europene:

1. Directiva 2009/73/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale și de abrogare a Directivei 2003/55/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 211 din 14 august 2009, în varianta adaptată și adoptată prin Decizia Consiliului ministerial al Comunității Energetice nr.2011/02/MC-EnC din 6 octombrie 2011;

2.Regulamentul (UE) 2017/1938 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2017 privind măsurile de garantare a siguranței furnizării de gaze și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 994/2010, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 280 din 28 octombrie 2017, în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului ministerial al Comunității Energetice nr. 2022/01/MC-EnC din 30 septembrie 2022;

3.Regulamentul (CE) nr.715/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețelele pentru transportul gazelor naturale și de abrogare a Regulamentului (CE) nr.1775/2005, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 211 din 14 august 2009, în varianta adaptată și adoptată prin Decizia Consiliului ministerial al Comunității Energetice nr.2011/02/MC-EnC, și modificat prin Regulamentul (CE) nr.2022/1032 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 iunie 2022 privind modificarea Regulamentelor (CE) nr.2017/1938 și nr.715/2009, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 173 din 30 iunie 2022, în varianta adaptată și adoptată prin Decizia Consiliului ministerial al Comunității Energetice nr.2022/01/MC-EnC din 30 septembrie 2022;

4.Regulamentul (UE) nr.2017/460 al Comisiei din 16 martie 2017 de stabilire a unui cod al rețelei privind structurile tarifare armonizate pentru transportul gazelor, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 72 din 17 martie 2017, în varianta adaptată și adoptată prin Decizia Grupului Permanent de Nivel Înalt al Comunității Energetice nr.2018/07/PHLG-EnC din 28 noiembrie 2018;

5.Regulamentul (UE) nr.1227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 326 din 8 decembrie 2011, în varianta adaptată și adoptată prin Decizia Consiliului ministerial al Comunității Energetice nr.2018/10/MC-EnC din 29 noiembrie 2018

6.Directiva 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și de abrogare a Directivei 2003/54/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 211 din 14 august 2009;

7.Regulamentul (CE) 714/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică și de abrogare a Regulamentului (CE) 1228/2003, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 211 din 14 august 2009;

8.Directiva 2005/89/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 ianuarie 2006 privind măsurile menite să garanteze siguranța aprovizionării cu energie electrică și investițiile în infrastructuri, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 33 din 4 februarie 2006;

9.Regulamentul (UE) nr.1227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 326 din 8 decembrie 2011.

Armonizarea actelor menționate supra, precum și aprobarea Regulilor pieței energiei electrice prin Hotărârea ANRE nr.283/2020 și a Regulilor pieței gazelor naturale prin Hotărârea ANRE nr.534/2019, asigură existența cadrului legal armonizat necesar pentru dezvoltarea pieței energiei electrice și de gaze naturale și integrarea într-o piață de energie electrică și gaze naturale competitivă.

Cu toate acestea, pentru a asigura o funcționare dinamică, eficientă și transparentă a pieței de energie electrică și gaze naturale, este imperativ să se realizeze o armonizare completă atât a legislației energetice, cât și a celei fiscale. O astfel de abordare sinergică va contribui la eliminarea obstacolelor în tranzacțiile transfrontaliere cu gaz natural și energie electrică și va facilita accesul tuturor participanților la piață în condiții echitabile, dezvoltând tranzacțiile interne, precum și interconectarea pieței naționale cu cea europeană.

Pentru a asigura neutralitatea și o aliniere a legislației naționale la acquis-ul comunitar, precum și pentru a asigura funcționarea corectă a pieței naționale de gaz natural și energie electrică, este imperativă revizuirea cadrului fiscal în domeniul TVA aplicabil operațiunilor cu energie electrică și gaze naturale, precum și cel aplicabil serviciilor de transport de gaz natural și electricitate și cele legate de acordarea accesului la rețelele de electricitate și de gaze naturale. În acest sens, se impune armonizarea legislației naționale privind TVA cu prevederile Directivei 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată, în vederea eliminării incongruențelor existente, îmbunătățirea mediului concurențial și a climatului de afaceri și pentru crearea unei economii de piață reale, durabile și deschise spre exterior.

Concluzionând, menționăm că temeiul legal al prezentului proiect de lege este transpunerea art. 38, 39, 44, 59(h), 143(1)(l), 195, 199a(1)(a), (e) și (f), 207, 226(11a) din Directiva 2006/112/CE a Consiliului privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 347 din 11 decembrie 2006, cu modificările și completările ulterioare.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

În prezent, Codul fiscal conține următoarele reglementări cu referire la sectorul energetic:

1. Energie electrică:

- Se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere energia electrică importată și livrată către operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelelor de distribuție și furnizorii energiei electrice și energia electrică importată de operatorul rețelei de transport și de sistem, de operatorii rețelelor de distribuție și furnizorii energiei electrice, importul energiei electrice de echilibrare, cu excepția serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice
- Se scutesc de T.V.A. cu drept de deducere energia electrică pentru bunurile cu destinație locativă, inclusiv casele de vacanță, indiferent de subiectul în a cărui gestiune se află acestea;
- Livrarea energiei electrice se consideră livrare de mărfuri;
- Locul livrării energiei electrice se consideră locul primirii lor.

2. Gaze naturale

- Cota redusă a TVA în mărime de 8% – la gazele naturale și gazele lichefiate de la poziția tarifară 2711, atât la cele importate, cât și la cele livrate pe teritoriul Republicii Moldova, precum și la serviciile de transport și de distribuție a gazelor naturale;
- Livrarea gazului se consideră livrare de mărfuri;
- Locul livrării gazului se consideră locul primirii lor.

În tabelul de mai jos este prezentat sumarul prevederilor menționate supra și normele ce se regăsesc în legislația Uniunii Europene.

	Codul fiscal al RM		Directiva 2006/112/CE a Consiliului privind sistemul comun al TVA
	Gaze naturale	Energia electrică	
Import	8%	Scutit de TVA fără drept de deducere	Scutirea de TVA cu drept de deducere
Livrări transfrontaliere	Nu se aplică	Nu se aplică	Taxarea inversă
Producere/ Livrări interne	8%	20% / scutit cu drept de deducere pentru consumatorii casnici	Posibilitatea de a aplica cote reduse, nu mai mică de 5%, Posibilitatea de a aplica taxarea inversă
Locul livrării	Locul primirii	Locul primirii	Sediul comerciantului persoană impozabilă Alte cazuri: locul în care cumpărătorul utilizează și consumă efectiv bunurile

O barieră semnificativă în calea liberalizării complete a pieței energetice este reprezentată de regimul fiscal disproporționat aplicat energiei electrice. În prezent, impozitarea energiei electrice variază în funcție de destinația acesteia (consum comercial vs. consum casnic) și de proveniență (import vs. producție locală), creând distorsiuni semnificative ale pieței și făcând imposibilă tranzacționarea pe piața liberă a energiei electrice, atât pentru cumpărător

cât și pentru vânzător, întrucât aceștia nu cunosc la etapa de tranzacționare proveniența și destinația energiei electrice.

În prezent, regimul diferențiat de aplicare a TVA pe întreg lanțul valoric al energiei electrice și a gazelor naturale nu numai că contravine prevederilor Directivei 2006/112/CE, dar generează și distorsiuni semnificative ale pieței, împiedicând dezvoltarea unei concurențe loiale și a unei piețe energetice integrate. Aceste disfuncționalități fiscale reprezintă un obstacol major în calea liberalizării complete a sectorului energetic.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Creșterea liberalizării sectorului gazelor și energiei electrice, a evidențiat necesitatea revizuirii reglementărilor actuale în materie de TVA privind locul de livrare a acestor bunuri și locul de prestare a unor servicii, în vederea modernizării și simplificării funcționării sistemului TVA, pentru a preveni denaturarea concurenței, pentru a evita dubla impozitare sau neimpozitare și pentru a realiza o piață a energiei electrice și de gaze naturale fără bariere legate de regimul TVA, motive pentru care se propun următoarele intervenții:

1. Clarificarea conceptelor de TVA colectat și deductibil: Având în vedere utilizarea noțiunilor respective în cadrul conceptului de taxare inversă, în proiectul de lege se propune precizarea în mod explicit a definițiilor de TVA colectat și deductibil pentru a asigura o interpretare uniformă a legislației.

2. Introducerea regimului special pentru importurile și livrările de gaze naturale prin rețele de gaze naturale și de energie electrică, potrivit căruia locul livrării de gaze prin rețelele de gaze naturale și a energiei electrice, înainte ca bunurile să ajungă în etapa finală de consum, trebuie să fie locul în care clientul și-a stabilit sediul activității economice. Livrarea de energie electrică și de gaze naturale în etapa finală, adică de la comercianți și distribuitori către consumatorul final, se impozitează la locul unde clientul utilizează și consumă efectiv bunurile.

3. Reglementări privind locul livrării de energie electrică și gaze naturale: Se precizează locul livrării pentru operațiunile cu energie electrică și gaze naturale, în conformitate cu legislația europeană, și anume:

- în cazul livrărilor către un comerciant subiect impozabil, locul livrării se consideră a fi locul în care acel comerciant subiect impozabil își are sediul pentru care se livrează bunurile ori, în absența unui astfel de sediu, locul în care acesta are domiciliul stabil sau reședința sa obișnuită;

- în alte situații decât cea menționată mai sus locul livrării reprezintă locul în care cumpărătorul utilizează și consumă efectiv bunurile. Atunci când cumpărătorul nu consumă efectiv gazele naturale, energia electrică, energia termică sau energia utilizată pentru răcire ori le consumă doar parțial, se consideră că bunurile în cauză neconsumate au fost utilizate și consumate în locul în care cumpărătorul își are sediul pentru care se livrează bunurile respective. În absența unui astfel de sediu, se consideră că acesta a utilizat și a consumat bunurile respective în locul în care își are domiciliul sau reședința obișnuită.

Livrarea de gaze naturale prin rețelele de gaze naturale și livrarea de energie electrică sunt impozitate la locul de stabilire al clientului. Prin urmare, este necesar ca pentru a evita dubla impozitare, **importul de astfel de produse să fie scutit de TVA** cu drept de deducere.

4. Reglementări privind locul prestării serviciilor: Se precizează că loc prestării serviciilor constând în acordarea accesului la rețele de gaze naturale, la rețelele electrice ori la rețelele termice sau la rețelele de răcire, transportul și distribuția prin intermediul rețelelor respective, precum și alte prestări de servicii legate direct de acestea și cele constând în rezervare de capacitate de producere a energiei electrice când prestatorul nu are sediul, domiciliul sau reședința obișnuită în Republica Moldova, este locul unde beneficiarul este stabilit sau își are domiciliul stabil ori reședința obișnuită.

5. **Implementarea mecanismului de taxare inversă pentru livrările de energie electrică și de gaze naturale:** Proiectul de lege prevede introducerea unui nou mecanism de taxare inversă cu TVA pentru operațiunile de procurare (inclusiv din afara teritoriului Republicii Moldova) și livrare a energiei electrice și a gazelor naturale către comercianți, astfel cum sunt definiți în proiectul de lege, precum și pentru prestările de servicii constând în rezervare de capacitate de producere a energiei electrice și pentru serviciile legate de acordarea accesului la orice tip de rețea de energie electrică și de gaze naturale, cu scopul de a simplifica procedurile de declarare și plată a TVA.

Acest mecanism, prevăzut de Directiva 2006/112/CE, simplifică în mod semnificativ procedurile fiscale pentru operatorii din sector. În cazul tranzacțiilor transfrontaliere, acest mecanism elimină sarcinile administrative disproporționate pentru operatorii din sector. La nivel național, prin acest mecanism se elimină plata TVA de către comerciant către vânzător, echivalând cu plata TVA la bugetul de stat.

La nivel național, mecanismul taxării inverse se aplică numai în situația în care atât vânzătorul cât și cumpărătorul sunt înregistrați ca plătitori de TVA.

Prin acest mecanism, vânzătorul nu înscrie suma TVA în factura fiscală aferentă acestor mărfuri, inclusiv pentru avansuri, aceasta fiind calculată de comerciant și înregistrată atât ca TVA colectat, cât și ca TVA deductibil în declarația de TVA. Vânzătorul are obligația să înscrie pe factura fiscală mențiunea "taxare inversă". Colectarea TVA la nivelul TVA deductibil este asimilată cu plata TVA de către vânzător.

Mecanismul taxării inverse nu se aplică dacă nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute în legislație, caz în care TVA aferentă energiei electrice și gaze naturale va fi colectată de către vânzător, respectiv la livrarea către consumatorii finali, fie casnici fie noncasnici.

6. **Definirea comerciantului în contextul aplicării mecanismului taxării inverse la livrările interne de gaze naturale și de energie electrică.** Conform proiectului propus comerciant în domeniul energiei electrice și al gazelor naturale este atât operatorul platformei de tranzacționare cu gaze naturale și operatorul pieței de energie electrică cât și o entitate care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

1) **Licență:** Deține o licență valabilă de furnizare a energiei electrice sau a gazelor naturale, eliberată de autoritatea competentă (Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică).

2) **Activitate principală:** Are ca activitate principală cumpărarea și revânzarea de energie electrică sau gaze naturale.

3) **Consum propriu neglijabil:** Consumul propriu de energie sau gaze naturale nu depășește 1% din cantitatea totală achiziționată.

4) **Înregistrare TVA:** Este înregistrat ca plătitor de TVA.

7. **Acordarea dreptului de restituire a TVA în cazul livrărilor în cadrul măsurilor de simplificare (taxarea inversă).** Proiectul prevede acordarea dreptului de restituire TVA în cazul operatorilor economici care aplică mecanismul taxării inverse. Mărimea restituirii

urmează a fi realizată în limitele cotei-standard a TVA, sau cotei reduse a TVA, înmulțite cu valoarea livrării, pentru care se aplică măsurile de simplificare (taxarea inversă).

8. Beneficiile introducerii acestor modificări sunt următoarele:

- **Armonizarea cu legislația europeană:** Aducerea legislației naționale în acord cu acquis-ul comunitar va facilita integrarea pieței energetice moldovenești în piața unică europeană, va preveni denaturarea concurenței și va fi evitată dubla impozitare sau neimpozitare.

- **Simplificarea procedurilor fiscale:** Introducerea mecanismului de taxare inversă va reduce sarcina administrativă pentru participanții pieței energetice și va contribui la creșterea gradului de conformare.

- **Stimularea competiției:** Un cadru fiscal clar și predictibil va stimula competiția pe piața energiei electrice și a gazelor naturale, în beneficiul consumatorilor.

Prezentul proiect de lege prevede armonizarea legislației fiscale în domeniul TVA în ceea ce privește normele referitoare la locul livrării/locul prestării și obligații ale operatorilor din sectorul gazelor naturale și energiei electrice, fără a viza modificarea cotelor de impozitare cu TVA pentru livrările de gaz natural și energie electrică sau pentru prestările de servicii de transport al acestor bunuri sau de acordare a accesului la rețeaua de energie electrică sau la cea de gaze naturale. Prin aceste reglementări se evită astfel orice denaturare a concurenței între țări și va facilita tranzacțiile transfrontaliere.

Este de menționat că, în vederea implementării dispozițiilor menționate supra, urmează a fi efectuate modificări la Codul fiscal nr.1163/1997 și la Legea nr.1417/1997 de punere în aplicare a Titlului III al Codului fiscal.

Totodată, proiectul prevede abrogarea punctului 18) de la alineatul (1) al articolului 103 din Codul fiscal. Măsura de abrogare urmărește alinierea la prevederile Directivei 2006/112 privind TVA, în raport cu care se aplică scutirea de TVA cu drept de deducere, modificare care nu aduce imixiuni și nu influențează asupra costurilor pentru energia electrică livrată.

În același timp, proiectul prevede că comerciantului de gaze naturale în sensul art.101⁷ din Codul fiscal nr.1163/1997, care pentru perioada fiscală decembrie 2025, înregistrează TVA spre deducere în perioada ulterioară mai mult de 10 milioane de lei, are dreptul de a solicita restituirea acesteia eșalonat în mărime de maxim 25% din suma TVA dedusă pentru perioada fiscală decembrie 2025, conform prevederilor Codului fiscal nr. 1163/1997.

Concomitent menționăm că, întru aplicarea prevederilor privind taxarea inversă la livrarea anumitor produse energetice, orice termen, noțiune sau interpretare se va realiza în conformitate cu sensul și scopul Directivei 2006/112/CE a Consiliului privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Au fost analizate următoarele opțiuni de intervenție și impactul potențial al acestora:

1. *Menținerea status quo* (lipsa intervențiilor):

Consecințe: Imposibilitatea dezvoltării unei piețe energetice competitive și eficiente, risipă de resurse investite în armonizarea legislației energetice cu acquis-ul comunitar și perpetuarea unor inegalități fiscale în sector, cu efecte negative asupra securității pieței energetice și oferirea celui mai competitiv preț la produsele energetice.

2. Armonizarea completă a reglementărilor TVA aferente produselor energetice:

Consecințe: Implementarea imediată a acestei opțiuni ar putea avea implicații sociale semnificative, în special asupra anumitor categorii de consumatori. O analiză detaliată a impactului social și dezvoltarea unor măsuri de protecție socială adecvate ar necesita un studiu aprofundat și ar întârzia implementarea proiectului și atingerea obiectivului de dezvoltare a pieței energetice.

Opțiunea reținută:

S-a optat pentru o abordare graduală, concentrându-se în această etapă pe introducerea mecanismului de taxare inversă și modificarea regulilor privind locul livrării, în conformitate cu normele UE. Această soluție permite:

1. *Eliminarea barierelor fiscale:* Creează un mediu de afaceri mai favorabil pentru operatorii din sectorul energetic.

2. *Alinierea la legislația UE:* Aduce legislația națională în acord cu acquis-ul comunitar, facilitând integrarea pieței energetice moldovenești.

3. *Simplificarea procedurilor fiscale:* Reduce costurile administrative pentru operatorii economici.

Armonizarea prevederilor referitoare la cotele de TVA aplicabile produselor energetice va fi analizată într-un exercițiu legislativ ulterior, ținând cont de impactul social și economic al acestei măsuri.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul de lege implică doar intervenții în atribuțiile Serviciului Fiscal de Stat în partea ce ține de recepționarea declarației pe propria răspundere din care să rezulte că îndeplinește condiția privind activitatea principală, precum și să publice lista pe pagina web a Serviciului Fiscal de Stat

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Deoarece proiectul nu prevede modificarea cotelor de impozitare cu TVA a produselor energetice, ci modalitatea în care TVA se percepe la buget, se constată lipsa unui impact financiar direct asupra veniturilor bugetare.

În procesul de import/producere a unor mărfuri suma TVA care se încasează efectiv la buget corespunde cu produsul dintre cota TVA și prețului mărfurilor vândute către consumatorul final.

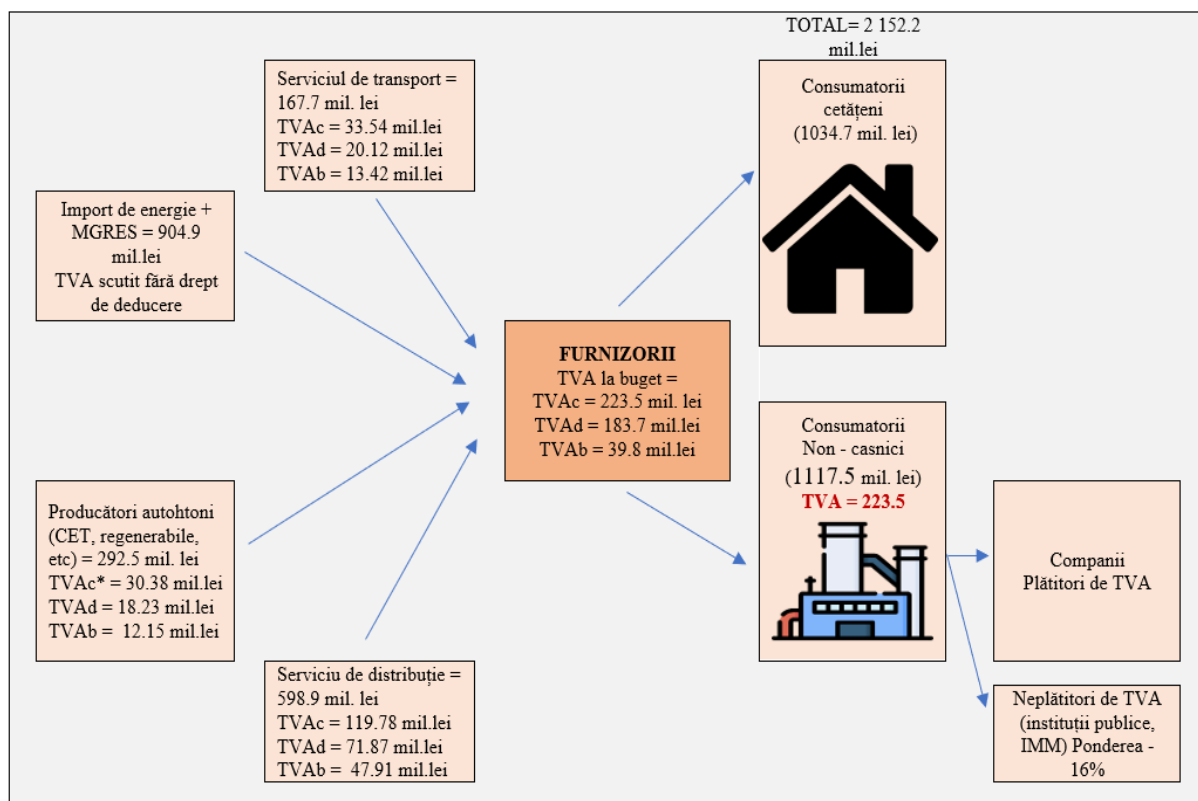
Atunci când unui subiect impozabil înregistrat ca plătitor de TVA în Republica Moldova îi sunt prestate servicii de către o persoană stabilită în afara Republicii Moldova, mecanismul de taxare inversă ar trebui să se aplice în mod obligatoriu, asigurând astfel impozitarea la locul consumului, respectiv în Republica Moldova.

În cadrul regimului general de impozitare cu TVA, fiecare participant în lanțul valoric al unor mărfuri achită suma TVA pe valoarea adăugată a acestuia, astfel încât suma TVA achitată de fiecare participant corespunde cu suma TVA achitată efectiv către buget (produsul dintre cota TVA și prețului mărfurilor vândute către consumatorul final).

Astfel, în cadrul mecanismului de taxare inversă, colectarea TVA se realizează în cadrul ultimei verigi, atunci când marfa se vinde către consumator. În baza concluziilor teoretice bazat pe principiile de aplicarea a TVA se constată lipsa impactului bugetar.

În baza datelor furnizate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică se prezintă mai jos calculul empiric al încasărilor la buget în regimul general de impozitare și cel al taxării inverse pe sectorul energiei electrice, care demonstrează lipsa impactului bugetar.

I. Schema regimului general actual al TVA aplicat sectorului energiei electrice

TVAc = TVA colectat

TVAd = TVA deductibil

TVAb = TVA la buget

TVAc* - a fost determinat ținând cont de proporția livrărilor către consumatorii casnici (Scutit de TVA cu drept de deducere) și companii (TVA – 20%)

Sursa datelor: RAPORTUL ANRE DE MONITORIZARE A PIETEI DE ENERGIE ELECTRICĂ – TRIMESTRUL II 2024

TVAd – în modelul de mai sus, pentru producători, furnizori și transportatori a fost stabilit la nivelul de 60% din TVAc. Indiferent care ar fi această valorile respective aceasta nu ar influența veniturilor bugetare, pentru că este TVA deductibil.

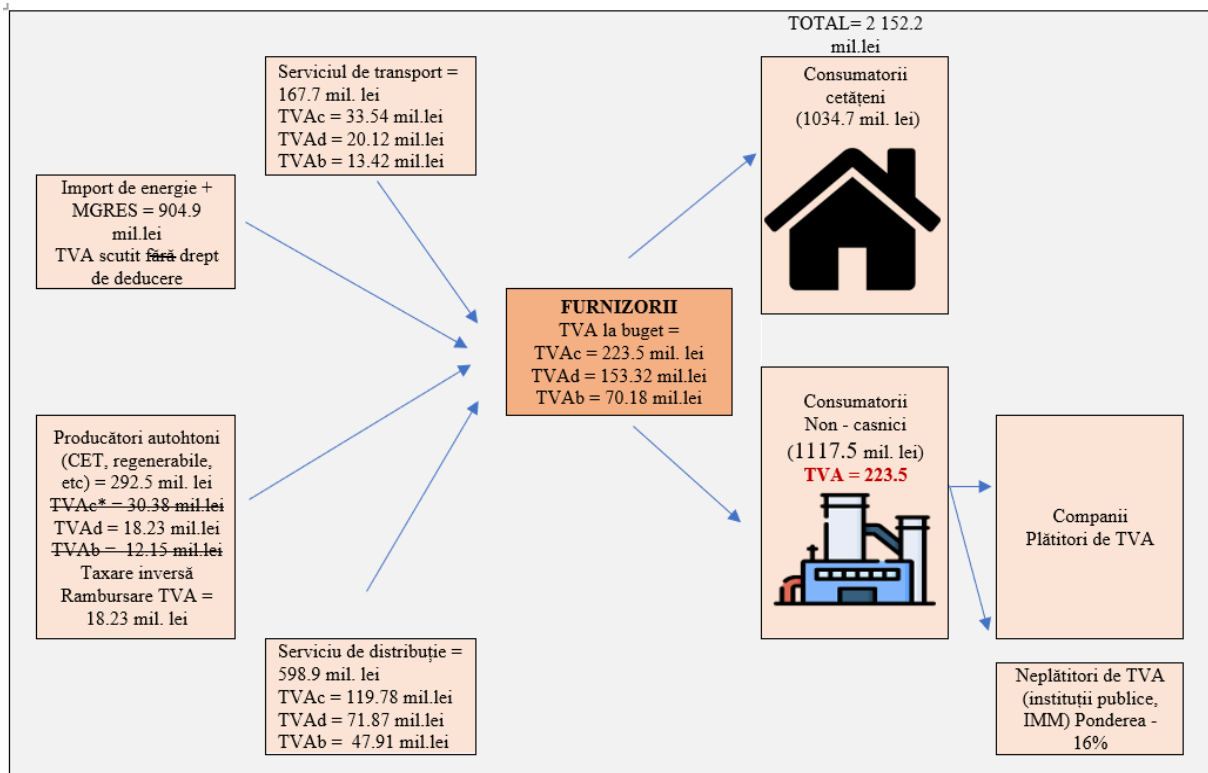
Încasări bugetare în sistemul general de impozitare

TVA achitat la buget de:

1. Furnizorii producătorilor = 18.23 mil. lei (corespunde cu TVAd la producători)
2. Producători = 12.15 mil. lei
3. Furnizorii distribuitorilor = 71.87 mil. lei (corespunde cu TVAd la distribuitori)
4. Distribuitori = 47.91 mil. lei
5. Furnizorii transportatorului = 20.12 mil. lei (corespunde cu TVAd la transportator)

6. Transportator	= 13.42 mil.lei
7. Furnizori energie electrice	= 39.80 mil.lei
Total la buget	= 223.5 mil.lei (ceea ce corespunde cu suma TVA către consumatori)

II. Schema mecanismului de taxare inversă aplicat sectorului energiei electrice

TVAc = TVA colectat

TVAd = TVA deductibil

TVAb = TVA la buget

TVAc* - a fost determinat ținând cont de proporția livrărilor către cetățeni (Scutit de TVA cu drept de deducere) și companii (TVA – 20%)

Sursa datelor: RAPORTUL ANRE DE MONITORIZARE A PIEȚEI DE ENERGIE ELECTRICĂ – TRIMESTRUL II 2024

TVAd – în modelul de mai sus, pentru producători, furnizori și transportatori a fost stabilit la nivelul de 60% din TVAc. Indiferent care ar fi această valorile respective aceasta nu ar influența veniturilor bugetare, pentru că este TVA deductibil.

Încasări bugetare în sistemul taxare inversă

TVA achitat la buget de:

1. Furnizorii producătorilor	= 18.23 mil.lei (corespunde cu TVAd la producători)
2. Rambursare producători	= -18.23 mil.lei
3. Furnizorii distribuitorilor	= 71.87 mil.lei (corespunde cu TVAd la distribuitori)
4. Distribuitori	= 47.91 mil.lei
5. Furnizorii transportatorului	= 20.12 mil.lei (corespunde cu TVAd la transportator)
6. Transportator	= 13.42 mil.lei
7. Furnizori energie electrice	= 70.18 mil.lei

Total la buget	= 223.5 mil.lei (ceea ce corespunde cu suma TVA către consumator și cu suma TVA achitată în regimul general de impozitare)
-----------------------	---

Modelul de analiză de mai sus face abstracție de prezența tuturor operatorilor pe piața energetică, în special comercianții, prezența cărora în mijlocul lanțului valoric nu influențează încasările la buget din TVA.

Conform analizei menționate supra se constată că pe întregul lanț valoric de import, producere, și furnizare a energiei electrice, indiferent de regimul TVA aplicat (general sau taxarea inversă) se obține aceleași încasări bugetare (223.5 mil. lei). Aceleași rezultate sunt obținute și în cazul livrărilor gazelor naturale.

Este de menționat că modelul prezentat mai sus se bazează pe o abordare macroeconomică la nivelul sectorului energetic, fără a analiza situația fiecărei întreprinderi în domeniul energetic (peste 200 de întreprinderi). Astfel, în cazul în care o întreprindere înregistrează o acumulare a sumei TVA deductibile ce depășește suma TVA colectată, ca urmare a lipsei solicitării de rambursare a TVA sau a lipsei dreptului de solicitare a TVA, urmare a introducerii taxării inverse, aceste sume vor diminua sumele TVA spre plată la buget (în mod indirect se va produce rambursarea sumelor TVA respective).

Cu toate acestea, în contextul armonizării legislației fiscale cu reglementările UE, se va introduce principiul neutralității fiscale în ceea ce privește TVA, și anume legislația fiscală urmează să prevadă dreptul la rambursare a TVA în toate cazurile, acestea fiind resursele financiare ale întreprinderii, fapt pentru care se constată că acesta nu este un impact bugetar.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Liberalizarea și dezvoltarea pieței libere a energiei aduce după sine o serie de transformări semnificative în sectorul privat, și anume:

- **Creșterea competiției:** Deschiderea pieței va stimula competiția între furnizorii de energie, care vor oferi prețuri competitive și la o gamă mai largă de oferte pentru consumatori.
- **Inovație și eficiență:** Pentru a rămâne competitive, companiile din sectorul energetic vor investi în tehnologii noi pentru a-și îmbunătăți eficiența operațională.
- **Apariția de noi jucători:** Liberalizarea pieței va facilita intrarea pe piață a unor noi actori, ceea ce va duce la o diversificare a surselor de energie și la o mai mare flexibilitate a sistemului energetic.
- **Stimularea investițiilor:** Cererea crescută de energie și competiția acerbă va atrage investiții în sectorul energetic, contribuind la dezvoltarea economică.
- **Flexibilitate în contractarea energiei:** Companiile vor obține o mai mare flexibilitate în contractarea energiei, putând alege între diferite tipuri de contracte și furnizori.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu se aplică

4.5. Impactul asupra mediului

Liberalizarea pieței energiei va avea un impact pozitiv asupra mediului, și anume:

- **Promovarea energiei regenerabile:** Competiția pe piață va încuraja investițiile în surse de energie regenerabile. Aceste surse au un impact asupra mediului semnificativ mai mic decât combustibilii fosili.
- **Eficiență energetică:** Pentru a rămâne competitive, companiile din sectorul energetic vor fi stimulate să îmbunătățească eficiența operațională, ceea ce va duce la reducerea consumului de energie și a emisiilor de gaze cu efect de seră.
- **Inovație tehnologică:** Liberalizarea va încuraja dezvoltarea de noi tehnologii energetice mai puțin poluante și cu un impact redus asupra mediului.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu se aplică

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Prin prezentul proiect de lege se transpune parțial art. 38, 39, 44, 59(h), 143(1)(l), 195, 199a(1)(e), 207, 226(11a) din Directiva 2006/112/CE a Consiliului privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 347 din 11 decembrie 2006, cu modificările și completările ulterioare.

Transpunerea integrală se va efectua la inițiativa Ministerului Finanțelor în cadrul proceselor de transpunere a aquis-ului.

5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Prin prezentul proiect de lege se transpune art. 38, 39, 44, 59(h), 143(1)(l), 183, 195, 199a(1)(e), 207, 226(11a) din Directiva 2006/112/CE a Consiliului privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 347 din 11 decembrie 2006, cu modificările și completările ulterioare.

Proiectul de lege are drept obiectiv armonizarea legislației fiscale în partea ce ține de aplicarea regimului special pentru livrările de gaz natural prin rețelele de gaze naturale și de energie electrică în vederea prevenirii denaturării concurenței și evitării dublei impozitări sau dublei neimpozitări în tranzacțiile transfrontaliere din sectorul gazelor naturale și energiei electrice.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparent în procesul decizional, proiectul de lege a fost supus consultărilor publice în conformitate cu prevederile legale.

Anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului de hotărâre a fost plasat pe site-ul Ministerului Finanțelor la compartimentul transparența decizională, și poate fi accesat pe link-ul:

<https://www.mf.gov.md/ro/content/anun%C8%9B-privind-ini%C8%9Bierea-elabor%C4%83rii-proiectului-614>

Totodată proiectul a fost avizat de către Ministerul Energiei, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării și Centrul de Armonizarea a Legislației.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul a fost supus expertizei anticorupție în conformitate cu art. 36 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, de către Centrul National Anticorupție și expertizei juridice în conformitate cu art. 37 din Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017 de către Ministerul Justiției.

Potrivit raportului de expertiză anticorupție se menționează că autorul prezintă informații detaliate în nota de fundamentare la compartimentul „Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative” cu privire la acest aspect, și că în redacția propusă, proiectul nu conține factori și riscuri de corupție.

În acest sens, menționăm că recomandările expertizelor au fost incluse în sinteza obiecțiilor și propunerilor, cu ajustarea corespunzătoare a proiectului și cu argumentarea, după caz, a obiecțiilor neacceptate.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

După adoptarea prezentului proiect de lege vor fi necesare ajustarea hotărârilor de Guvern în domeniul TVA și ajustarea actelor normative ale Ministerului Finanțelor și Serviciului Fiscal de Stat.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Proiectul de lege implică doar intervenții în atribuțiile Serviciului Fiscal de Stat în partea ce ține de recepționarea declarației pe propria răspundere din care să rezulte că îndeplinește condiția privind activitatea principală, precum și să publice lista pe pagina web a Serviciului Fiscal de Stat.

Ministru

Victoria BELOUS

SINTEZA
obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor), la proiectul
de Lege pentru modificarea unor acte normative (Codului fiscal nr.1163/1997
și a Legii nr.1417/1997 pentru punerea în aplicare a Titlului III al Codului fiscal)

Conținutul punctelor din proiectul prezentat spre avizare	Participantul la avizare (expertizare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică			
Art.II. Art. 4 din Legea nr.1417/1997 pentru punerea în aplicare a Titlului III al Codului fiscal (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările ulterioare, se completează cu alin. (20 ⁹), (20 ¹⁰) și (20 ¹¹) cu următorul cuprins: (20 ¹¹) În aplicarea prevederilor privind taxarea inversă la livrarea anumitor produse energetice, orice termen, noțiune sau interpretare se va realiza în conformitate cu sensul și scopul Directivei 2006/112/CE a Consiliului privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată.	Centrul de Armonizare a Legislației	Urmează a fi exclus art. II din proiect, în ceea ce privește completarea art.4 din Legea nr.1417/1997 cu alin.(20 ¹¹) ori potrivit mecanismului național de armonizare nu se admit trimiteri directe la actele UE. Totodată, prevederea poate fi interpretată ca punere în aplicare directă a Directivei 2006/112, în măsura în care Directivele sunt acte UE care se supun transpunerii și de către statele membre UE. În context, termenii și noțiunile din Directiva 2006/112/CE a Consiliului privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată trebuie transpuse în legislația națională și ulterior operate trimiteri la aceasta.	Se acceptă
Clauza de armonizare a proiectului. Prezenta lege transpune art. 38, 39, 44, 59(h), 143(1)(l), 183, 195, 199a(1)(e), 207, 226(11a) din Directiva 2006/112/CE a Consiliului privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 347 din 11 decembrie 2006, așa cum a fost modificat ultima dată prin Directiva (UE) 2022/890 a Consiliului din 3 iunie 2022.	Centrul de Armonizare a Legislației	Clauza de armonizare a proiectului urmează a fi expusă în următoarea redacție: ”Prezenta lege transpune parțial (transpune art. 38, 39, 44, 59 (h), 143 (1) lit. (b), 183, 195, 199a (1) lit. (e), 207, 226 (11a) din Directiva 2006/112/CE a Consiliului privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată, CELEX: 32006L0112, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 347 din 11 decembrie 2006, așa cum a fost modificat ultima dată prin Directiva (UE) 2022/890 a Consiliului din 3 iunie 2022.”	Se acceptă
	Centrul de Armonizare a Legislației	Se va asigura introducerea clauzei de armonizare și în textul Codului Fiscal al Republicii Moldova conform redacției de mai sus.	Se acceptă

	Centrul de Armonizare a Legislației	Totodată, ținând cont că proiectul este un act național de transpunere, se impune elaborarea Tabelului de concordanță cu Directiva 2006/112/CE a Consiliului privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată în corespundere cu normele metodologice stabilite de HG nr. 1171/2018.	Se acceptă , tabelul de concordanță a fost elaborat și transmis Centrului de Armonizare a Legislației.
Art. 101⁷. Taxarea inversă aplicabilă livrărilor anumitor produse energetice (3) Operațiunile pentru care se aplică mecanismul de taxare inversă sunt: 1) livrarea de energie electrică către un comerciant care are sediul, domiciliul sau reședința obișnuită în Republica Moldova. În sensul prezentei litere, comerciantul reprezintă operatorul pieței de energie electrică, precum și cumpărătorul de energie electrică care îndeplinește cumulativ următoarele condiții: a) deține o licență valabilă de trading sau de furnizare a energiei electrice, eliberată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, în conformitate cu Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică. b) activitate principală în ceea ce privește cumpărările de energie electrică, constă în revânzarea acesteia și al cărui consum propriu de energie electrică este neglijabil. Prin consum propriu neglijabil de energie electrică se înțelege un consum de maximum 1% din cantitatea procurată.	Grupul de Lucru AIR	Prevederile alin. (3) stabilesc, că operațiunile pentru care se aplică mecanismul de taxare inversă sunt: 1) livrarea de energie electrică către un comerciant care are sediul, domiciliul sau reședința obișnuită în Republica Moldova. În sensul prezentei litere, comerciantul reprezintă operatorul pieței de energie electrică, precum și cumpărătorul de energie electrică care îndeplinește cumulativ următoarele condiții: a) deține o licență valabilă de trading sau de furnizare a energiei electrice, eliberată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, în conformitate cu Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică. Se recomandă modificări redacționale referitor la cuvintele „În sensul prezentei litere”. Totodată prevederile referitor la denumirea licenței necesită a fi aduse în concordanță cu prevederile art. 12 din Legea nr. 107/2016, care nu prevede licență de trading a energiei electrice – este prevăzută licență pentru furnizarea energiei electrice.	Se acceptă , totodată pe platforma Parlamentului se află proiectul de modificare a Legii nr. 107/2016 cu completări aferente aspectelor acordării licenței de trading în sensul respectiv.
(4) Comercianții prevăzuți la alin. (3) depun la Serviciul Fiscal de Stat o declarație pe propria răspundere, din care să rezulte că acesta îndeplinește condiția prevăzută la alin. (3) pct. 1) lit. b) și, respectiv pct. 2) lit. b), în perioada ianuarie-noiembrie a anului de gestiune având un consum propriu de maximum 1% din cantitatea/volumul mărfurilor procurate. Modalitatea și condițiile de depunere a declarației se efectuează conform modului stabilit de Ministerul Finanțelor.	Grupul de Lucru AIR	Prevederile alin. (4) stabilesc, că modalitatea și condițiile de depunere a declarației pe propria răspundere se efectuează conform modului stabilit de Ministerul Finanțelor. Pentru a asigura un nivel înalt de previzibilitate a reglementării și de evitare a stabilirii unor cerințe nejustificate, inclusiv a unor proceduri similare eliberării unui act permisiv, se recomandă detalierea/concretizarea prevederilor referitor la această	Nu se acceptă , ține de competența legiuitorului să împuternicească Guvernului atribuții de detaliere și modul de depunere a declarației respective.

		declarație, care se va depune de comercianții prevăzuți la alin. (3) la Serviciul Fiscal de Stat.	
Art. 103 alin. (1) pct. 18 Codul fiscal nr. 1163/1997	Grupul de Lucru AIR	Proiectul prevede abrogarea pct. 18) alin. (1) al art. 103 din Codul fiscal. Prevederile respective stabilesc, că se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere energia electrică importată și livrată către operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelelor de distribuție și furnizorii energiei electrice și energia electrică importată de operatorul rețelei de transport și de sistem, de operatorii rețelelor de distribuție și furnizorii energiei electrice, importul energiei electrice de echilibrare, cu excepția serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice. Se recomandă argumentarea detaliată în Nota de fundamentare a acestei propuneri, în special dacă nu vor crește costurile pentru energia electrică.	Se acceptă, Nota de fundamentare a fost ajustată.
Art. I pct. 2 din proiect La art. 96 lit. b) a patra liniuță va avea următorul cuprins: „8% – la livrarea pe teritoriul Republicii Moldova a gazelor naturale, precum și la importul în recipiente și/sau livrarea gazelor lichefiate de la poziția tarifară 2711, la serviciile de transport și de distribuție a gazelor naturale.”.	Ministerul Energiei	Urmare a consultării cu participanții la piața energiei electrice și gazelor naturale, propunem a fi analizată propunerea ca la art. I, pct.2 din proiect se propune completarea după sintagma de „gaze naturale” prin virgulă cu „dezechilibrelor, flexibilității și neutralității”. Este necesar de specificat serviciile de echilibrare, neutralitate și flexibilitate deoarece acestea constituie servicii aferente celor de distribuție sau transport, iar în prezent acestora li se aplică cota TVA de 8%.	Nu se acceptă, în cazul în care se consideră oportun, urmează ca autoritatea de resort să asigure ajustarea noțiunii <i>distribuție a gazelor naturale</i> din art.2 a Legii nr.108/2016 pentru aducerea clarității în partea ce vizează spectrul de servicii parte componentă a serviciilor de distribuție a gazelor naturale.
	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Lipsă de obiecții și propuneri	Se acceptă
Expertizare			

Art. I alin. 1 din proiect 1. Codul se completează cu clauza de armonizare, cu următorul cuprins: „Prezentul Cod:	Ministerul Justiției	La Art. I pct. 1, cuvântul „Codul” se va exclude ca fiind inutil.	Se acceptă
Art. 93 se completează cu punctele 22) și 23) cu următorul cuprins: „22) TVA colectat reprezintă suma TVA aferentă livrărilor de bunuri și/sau prestărilor de servicii impozabile efectuate sau care urmează a fi efectuate de subiectul impozabil înregistrat ca plătitor de TVA, precum și TVA aferentă operațiunilor pentru care subiectul impozabil este obligat la plata TVA; 23) TVA deductibil reprezintă suma TVA datorată sau achitată de către subiectul impozabil înregistrat ca plătitor de TVA, pentru procurările efectuate sau care urmează a fi efectuate.”	Ministerul Justiției	La pct. 2, ținând cont de faptul că, expunerea dispozițiilor de conținut trebuie sistematizată într-o succesiune logică, considerăm necesară inserarea noțiunilor la punctele 1¹) și 1²) ale textului în vigoare. De asemenea, amintim că, terminologia utilizată în textul actelor normative trebuie să fie constantă și uniformă, fapt pentru care se va concorda noțiunea de „bunuri”, utilizată în textul proiectului, cu noțiunea de „mărfuri” utilizată în textul actului normativ în vigoare.	Se acceptă
Art. 101 se completează cu alineatele (1¹), (1²) și (5¹) cu următorul cuprins: „(1¹) Subiecții impozabili înregistrați ca contribuabili ai TVA în Republica Moldova care procură gaze naturale prin intermediul rețelelor de gaze naturale, energie electrică, energie termică ori energia utilizată pentru răcire prin intermediul rețelelor termice sau de răcire de la un vânzător care nu are sediul, domiciliul sau reședința obișnuită în Republica Moldova, vor înscrie la data primirii facturii/invoice-ului sau alt document primar, suma TVA aferentă acestor mărfuri în declarația privind TVA prevăzută la art. 115 alin.(1), atât ca TVA colectat, cât și ca TVA deductibil la cotele TVA conform art. 96. În cazul în care mărfurile respective vor fi plasate ulterior în liberă circulație (import), , subiecții impozabili, nu vor mai înscrie importul respectiv în declarația privind TVA”. „(1²) Subiecții impozabili înregistrați ca plătitori de TVA în Republica Moldova care sunt beneficiarii serviciilor constând în acordarea accesului la rețele de gaze naturale, la rețelele electrice ori la rețelele termice sau la rețelele de răcire, transportul și distribuția prin intermediul rețelelor respective, precum și alte prestări de servicii legate direct de acestea și cele constând în rezervare de capacitate de producere a energiei electrice când prestatorul nu are sediul, domiciliul sau reședința obișnuită în Republica Moldova, vor înscrie suma TVA aferentă acestor servicii în declarația privind TVA	Ministerul Justiției	În același sens, la pct. 4, la amendamentul propus pentru art. 101 alin. (1¹), textul „Subiecții impozabili înregistrați ca contribuabili ai TVA în Republica Moldova” se va revizui prin prisma textului „Subiecții impozabili care sunt 2 înregistrați în calitate de plătitori ai TVA în conformitate cu art. 112”, utilizat în cuprinsul actului normativ în vigoare. Observația dată este valabilă și pentru amendamentul propus la art. 101 alin. (1²). De asemenea, la acest amendament, sintagma „care sunt beneficiarii serviciilor constând în acordarea” generează neclarități și se va revizui prin prisma regulilor de expunere a conținutului proiectului actului normativ. Or, limbajul acestuia trebuie să fie simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație. Complementar, dacă proiectul vine să clarifice noțiunile precum „TVA colectat” și „TVA deductibil”, este iminentă revizuirea textului în vigoare a Codului fiscal,	Se acceptă Nu se acceptă, noțiunile se utilizează pentru

prevăzută la art. 115 alin. (1), atât ca TVA colectat, cât și ca TVA deductibil la cotele TVA conform art. 96. Subiecții impozabili care nu sunt înregistrați în calitate contribuabili ai TVA în conformitate cu art. 112 și care sunt beneficiarii serviciilor menționate la prezentul alineat sunt obligați să declare și să achite la buget TVA pentru serviciile respective conform art. 115.”		în vederea identificării acestora și indicarea corespunzătoare.	asigurarea implementării prezentului proiect de lege.
Art. 101⁷ Taxarea inversă aplicabilă livrărilor anumitor produse energetice (1) Prevederile prezentului articol se aplică livrărilor de energie electrică și gaze naturale prevăzute pentru tranzacțiile desfășurate între subiecții înregistrați ca plătitori de TVA, atunci când cumpărătorul are statut de comerciant conform prevederilor alin. (3). (2) În cazul taxării inverse nu se efectuează nicio plată de TVA între vânzător și comerciant pentru mărfurile menționate la alin. (3). Vânzătorul are obligația să înscrie pe factura fiscală mențiunea „taxare inversă”, fără a înscrie suma TVA aferentă acestor livrări. Suma TVA aferentă acestor mărfuri, fiind calculată de comerciant și înregistrată atât ca TVA colectat, cât și ca TVA deductibil în declarația de TVA prevăzută la art. 115 alin. (1) din Codul fiscal. (3) Operațiunile pentru care se aplică mecanismul de taxare inversă sunt: 1) livrarea de energie electrică către un comerciant care are sediul, domiciliul sau reședința obișnuită în Republica Moldova. În sensul prezentului articol, comerciantul reprezintă operatorul pieței de energie electrică, precum și cumpărătorul de energie electrică care îndeplinește cumulativ următoarele condiții: a) deține o licență valabilă de trading sau de furnizare a energiei electrice, eliberată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, în conformitate cu Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică. b) activitate principală în ceea ce privește cumpărările de energie electrică, constă în revânzarea acesteia și al cărui consum propriu de energie electrică este neglijabil. Prin consum propriu neglijabil de energie electrică se înțelege un consum de maximum 1% din cantitatea procurată.	Ministerul Justiției	La pct. 5, cuvântul „Codul” se va exclude ca fiind inutil. De asemenea, în textul amendamentului art. 101⁷, la alin. (2), cuvintele „din Codul fiscal” se vor exclude. Totodată, se vor înlătura erorile din alin. (3) al amendamentului, precum cuvintele „În sensul prezentei litere”, atunci când se face referință la alt element structural. De asemenea, se va asigura că terminologia utilizată în proiect și care face trimitere la alte acte normative, să corespundă (ex. „licență de trading”).	Se acceptă Se acceptă Totodată pe platforma Parlamentului se află proiectul de modificare a Legii nr. 107/2016 cu completări aferente aspectelor acordării licenței de trading în sensul respectiv.

2) livrarea de gaze naturale către un comerciant care are sediul, domiciliul sau reședința obișnuită în Republica Moldova. În sensul prezentei litere, comerciantul reprezintă cumpărătorul de gaze naturale care îndeplinește cumulativ următoarele condiții: a) deține o licență pentru furnizarea gazelor naturale sau pentru tradingul de gaze naturale, eliberată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, sau este operatorul platformei de tranzacționare aprobat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică și în conformitate cu Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale. b) activitate principală în ceea ce privește cumpărările de gaze naturale, constă în revânzarea acestora și al cărui consum propriu de gaze naturale este neglijabil. Prin consum propriu neglijabil de gaze naturale se înțelege un consum de maximum 1% din volumul procurat.			
Art. 110 alin. (4) va avea următorul cuprins: „(4) În cazul livrării de gaze naturale prin intermediul rețelelor de gaze naturale situate pe teritoriul Republicii Moldova sau prin orice rețea conectată la aceasta, al livrării de energie electrică ori al livrării de energie termică sau a energiei utilizate pentru răcire prin intermediul rețelelor termice, al rețelelor de răcire către un comerciant subiect impozabil, locul livrării se consideră a fi locul în care acel comerciant subiect impozabil își are sediul pentru care se livrează bunurile ori, în absența unui astfel de sediu, locul în care acesta are domiciliul stabil sau reședința sa obișnuită. Comerciantul subiect impozabil reprezintă subiectul impozabil a cărui activitate principală, în ceea ce privește cumpărările de gaze naturale, de energie electrică, de energie termică sau de energie utilizată pentru răcire, o reprezintă revânzarea bunurilor respective și al cărui consum propriu de astfel de bunuri este neglijabil”;	Ministerul Justiției	La pct. 8, în amendamentul pentru alineatul (4) al art. 110, cuvintele „locul în care acel comerciant subiect impozabil își are sediul pentru care se livrează bunurile” generează neclarități, ținând cont că sediu reprezintă adresa juridică a persoanelor juridice, care poate fi diferit de locul unde pot fi livrate bunurile, astfel se vor revizui. De asemenea, sintagmele „domiciliul stabil” și „reședința obișnuită” se vor concorda cu termenii utilizați în textul actului normativ în vigoare. Similar se va revizui și termenul „bunurile”.	Se acceptă parțial prin substituirea cuvântului bunuri cu mărfuri. Totodată, reamintim despre faptul că prevederile transpun Directiva 2006/112, considerându-se oportun păstrarea redacției prevăzute de aceasta.
Art. 112 se completează cu alin. (4¹) cu următorul cuprins: (4¹) Subiectul care desfășoară activitate de întreprinzător în Republica Moldova și care este beneficiarul mărfurilor, conform art. 110 alin. (4) și (5), este obligat să se înregistreze ca contribuabil al TVA înainte de a efectua procurările respective.”	Ministerul Justiției	La pct. 10, în amendamentul pentru alineatul (4¹) al art. 112, cuvintele „în Republica Moldova”, se vor exclude ca fiind inutile.	Nu se acceptă, considerându-se imperativă păstrarea redacției, asigurând astfel claritate normelor în raport cu obligațiile de înregistrare a obligațiilor

			în calitate de plătitor de TVA a agenților economici care desfășoară activitate de întreprinzător în R.M, în cazul în care livrările efectuate conform articolul 110 alin.(4) și (5) pot fi efectuate și în raport cu subiecți a căror activitate de întreprinzător nu se desfășoară pe terit. R.M.
Art. II. Art. 4 din legea nr. 1417/1997 Restituirea TVA se efectuează în modul stabilit de Guvern. (20¹⁰) Prevederile art. 93 pct. 22) și pct. 23), art. 101 alin. (1¹), alin. (1²) alin. (5¹), art. (101⁷) din Codul fiscal și art. 4 alin. (20⁹) și (20¹⁰) se aplică exclusiv operațiunilor în raport cu care se aplică taxarea inversă la livrarea anumitor produse energetice, precum și în raport cu operațiunile de procurare/vânzare a energiei electrice de echilibrare. (20¹¹) În aplicarea prevederilor privind taxarea inversă la livrarea anumitor produse energetice, orice termen, noțiune sau interpretare se va realiza în conformitate cu sensul și scopul Directivei 2006/112/CE a Consiliului privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată.	Ministerul Justiției	La Art. II, la amendamentul pentru alin. (20¹⁰), se va înlătura confuzia privind trimerile la același element structural. La amendamentul pentru alin. (20¹¹), semnalăm că trimiterea la actele juridice europene nu reprezintă o metodă de transpunere și nu poate fi utilizată la elaborarea proiectelor de acte normative. Trimiterea se admite doar în textul clauzei de armonizare a proiectului de act normativ sau a actului normativ în vigoare.	Se acceptă, prevederile au fost ajustate. Se acceptă, prevederea a fost exclusă.
Art. III. – Dispoziții finale și tranzitorii (2) Guvernul și Ministerul Finanțelor, în termen de 4 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta.	Ministerul Justiției	La Art. III alin. (2), norma este defectuoasă și urmează a fi revizuită. Or, în lumina în care alin. (1) stabilește data intrării în vigoare a legii la 1 ianuarie 2026, nu este justificată inserarea unor obligații anterioare devenirii actului normativ obligatoriu.	Se acceptă parțial, prin următoarea expunere: Guvernul și Ministerul Finanțelor, până la intrarea în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta.
	Centrul Național Anticorupție	În redacția propusă, proiectul nu conține factori și riscuri de corupție	Se acceptă